

Bakgrund

Även om man som musikproducent arbetar tillsammans med musiker, arrangörer, tekniker och artister är det inte så ofta man ingår några djupare samarbeten med andra producenter. I samband med den accelererande tekniska utvecklingen kan man för relativt små pengar bygga upp sin egen studio i hemmet och producera musik som håller tillräckligt hög ljudkvalité att det utan problem går att ge ut på skiva. Detta har resulterat i en explosion av både unga och gamla musikproducenter som sitter hemma och skapar sin egen musik vilket inte alls på samma sätt var möjligt för 10 år sedan.

Förförståelse

Min syn på musikproducenter som enbart ägnar sig åt produktion är sällsynta och hör till den äldre generationen. Nu krävs det större bredd för att ha en chans; för att klara sig ekonomiskt krävs goda kunskaper inom arrangering, komposition och att kunna traktera ett instrument (gärna fler) är mer eller mindre ett måste. Ju fler producenter det finns, desto färre blir jobben och då blir man i princip *tvungen* att kunna ta vilka jobb som helst och leverera något som låter bra och fungerar.

En annan möjlighet är att nischa sig och på så sätt bli riktigt bra på ett litet område. Personligen tror jag det är ganska vanskligt då musikbranschens musikaliska mål är väldigt trendberoende och det man satsat all tid på kan plötsligt bli helt omodernt. Det finns mängder av exempel på producenter som helt försvunnit från scenen i samband med trendförändringar.

Inom ljudteknik, arrangering, instrumentundervisning och komposition finns det både väl utvecklade metodik och lärarkompetens, men för själva producentkapet saknas allt detta. Då intressant musikproduktion handlar om att hitta nya vägar/arbetsflöden, skapa sitt eget sound, att på ett konstruktivt sätt kunna reflektera över andras produktioner och sedan förhålla sig till dessa ger inte undervisning inom teknisk tillämpning underlag för att den studerande blir en bra musikproducent. Den konstnärliga diskussionen försvinner och på en högre utbildning borde den istället vara i fokus. Jämför man med konst- eller filmutbildningar ligger musikutbildningarna en bra bit på efterkälken.

Ska man se musikproduktion som ett huvudinstrument? Det täcks i så fall inte upp av varken kulturskolor eller gymnasiala utbildningar i någon större utsträckning. Så vitt jag vet finns det inga renodlade musikproducentutbildningar på någon av Sveriges musikhögskolor och ser man till de andra konstnärliga utbildningarna, jämför antalet intagna studenter per år och med antalet lediga heltidsjobb på arbetsmarknaden är det en ganska tragisk ekvation. Möjligheterna för en musikproducent är större, och till skillnad från instrumentalisternas arbetsmarknad är producentens arbetsmarknad betydligt mer expanderande.

Undersökning - Musikproducenter

Mediaproduktionen ökar på alla håll och här har den flexibla musikproducenten möjlighet att plocka på sig mängder med jobb. Med fler musikaliskt medvetna producenter på marknaden skulle detta i sin tur med all sannolikhet öka användandet av yrkesmusiker, vilket på sikt skulle leda till en bättre arbetsmarknad inom musikbranschen.

Syfte

Genom denna undersökningen har jag försökt ta reda på hur svenska musikproducenter blickar på sitt eget producentskap, vilka mål de har, varför de håller på, vilka utbildningar de gått, vilka genrer de arbetar inom samt hur deras ekonomiska inkomster och utgifter påverkas av deras intresse. Genom att undersöka svaren kommer jag försöka få en övergripande bild av hur morgondagens musikproducents roll blir inom musikbranschen. Ett intressant sidospår är frågan om Sveriges musikutbildningar på något sätt främjar producentskapet, om, och i så fall även *hur* olika musikutbildningar påverkar synen på sitt producentskap.

Metod

För att nå mina mål har jag framställt en nätbaserad enkät uppdelad i två delar. Första delen består av frågor gällande ålder, vilka instrument som spelas, vilka utbildningar man har, vilka genrer man håller på med osv. Se bilaga 1, sida 1.

Den andra delen är mer beskrivande och genom dessa frågor försöker jag få fram hur producentens arbetssätt fungerar, vilken syn man har på tekniken med mera. Det finns dessutom möjlighet att skriva med fri text på slutet. Se bilaga 1, sida 2.

Förklaringar, bilaga 1, sida 1:

Ålder

Här kan man helt enkelt välja födelseår. De som är födda innan 1960 har klumpas ihop till "tidigare".

Hur länge har du sysslat med musikproduktion?

Antal år. Alternativen är mellan 1 och 20 år. De som sysslat längre tid kunde välja 20 år eller mer.

Hur mycket pengar drar du i genomsnitt in på din verksamhet (per år)?

Här finns ett antal alternativ: "0 kr", "0-5000 kr", "5000-10000 kr", "10 000-20 000 kr", "20 000 - 50 000 kr", "50 000-100 000 kr", "100 000 kr eller mer".

Undersökning - Musikproducenter

Hur mycket pengar lägger du årligen ut på din musikutrustning?

Även här finns ett antal alternativ: "0-1000 kr", "1000-5000 kr", "5000-10 000 kr", "10 000-20 000 kr", "20 000 - 50 000 kr", "50 000-100 000 kr", "100 000 kr eller mer".

Vilka genres sysslar du med i huvudsak?

Kryssfråga. Se bilagan för vilka genrer som finns.

Vilket är ditt huvudinstrument?

Alternativ: Klaviatur, Bas, Gitarr, Slagverk, Stråkinstrument, Annat stränginstrument, Träblås, Bleckblås, "Mitt huvudinstrument saknas", "Har inget huvudinstrument".

Musikalisk utbildning (markera både pågående och avslutad)

Kryssfråga. Se bilagan för alternativ.

Förklaringar, bilaga 1, sida 2:

Här kan man fylla i påståenden som stämmer bäst in på sig själv. Enkäten avslutas med ett textfält där man kan berätta om målet med sitt producentskap (frivilligt).

De flesta som svarat på enkäten är medlemmar på tidningen Studios diskussionsforum (<http://forum.studio.se>), ca 80% av svaren kommer därifrån. De som är registrerade där representerar en ganska stor bredd gällande ålder, genre och nivå; dvs. allt från 15-åriga hemmapysslare till yrkesverksamma 40-åringar som lever på sitt producentskap.

Jag har även mailat ut en länk till alla elever som går under Musik och Media-institutionen på Kungliga Musikhögskolan samt skickat länkar till bekanta jag vet håller på med musikproduktion.

Resultat/Analys

För att kunna få ut vissa mätresultat har jag skapat poängsystem för vissa av frågorna. Utbildningsfrågan (bilaga 1, sida 1) har viktats genom att låta högre utbildningar ge höga poäng och lägre utbildningar låga poäng. Dessa utbildningars poäng har sedan summerats för att i sin tur kunna omsättas vid en statistisk analys. En konstnärlig högskoleutbildning ger 1000p, en lärarutbildning 500p, folkhögskoleutbildning 100p, gymnasial utbildning 50p och kulturskola 10p.

Undersökning - Musikproducenter

Samma gäller alternativen på fråga 1 och 2 på sida 2: Första alternativet på första frågan ger 3p, andra alternativet 2p, tredje 1p. På tredje frågan är poängsystemet omvänt; alternativ 1 ger 1p, alternativ 2 ger 2p, alternativ 3 ger 3p. På andra frågan finns inga poängsystem.

Bilaga 2, fördelningar.

En övergripande presentation över instrumentfördelningar, inriktning genrebredd. Siffrorna motsvarar antal personer. Värt att notera är att en relativt stor del anser sig vara renodlade producenter.

Bilaga 2, ålder.

Även om dom flesta äldre musikproducenterna har sysslat med musikproduktion under en längre tid ser man här att det är ganska många som på äldre dagar inte hållit på så länge. Detta tror jag är ett resultat av den ökande tillgängligheten. Jämför man ålder och inkomster/utgifter har de som är födda innan slutet av 80-talet samma ekonomi trots att många äldre av naturliga orsaker har en längre tids erfarenhet.

Tittar man på ”balansräkningen vs ålder” och jämför med ”utbildning vs ålder” ser man att de som är födda runt 1980 har högre utbildning *och* hamnar högre på plussidan vad det gäller balansräkningen. Det är dock vanligare att 60-talisterna drar in mer pengar i genomsnitt. De som hållit på med musikproduktion i 20 år eller mer är de som drar in mest pengar. Dock har dom ingen speciellt hög utbildning över lag.

Bilaga 2, ekonomi.

Balansräkning är helt enkelt inkomster minus utgifter, och här kan man tyda en hel del intressanta resultat. Dom allra flesta går allt som allt minus, men bara med små summor. Som man ser i bilagan går 70% av deltagarna back, men genomsnittliga balansräkningen på samtliga deltagare ligger på 6 528:-. Redan efter 3 år börjar många dra in pengar och hamna på plussidan och ser man till åldern är de som är födda innan mitten av 80-talet relativt jämställda ur ett balansräkningsperspektiv.

Balansräkningen ställd mot genres talar starkt för att en ökad genrebredd ger ökad inkomst. Man bör dock ta i beaktande att antalet medverkande som sysslar med fler genres var lågt och att reliabiliteten påverkats negativt av detta. Producenter som enbart är inriktade på sitt producentskap klarar sig bäst, efter dessa kommer de som påstår sig syssla med ”allt”. Musikern är den stora förloraren, men går trots allt plus.

Undersökning - Musikproducenter

Instrumentmässigt ligger bleckblås på första plats (obs! Endast två deltagare valde bleckblås som huvudinstrument så reliabiliteten bör betraktas som väldigt låg, se bilaga 2, fördelningar), efter kommer "inget", klaviatur och "Saknas". Gitarrister och slagverkare verkar generellt gå back på sitt producentskap.

Bilaga 2, utbildning.

Stapeldiagrammen visar en ganska jämn fördelning på utbildning mellan de olika grupperna. Det bör åter igen påpekas att det endast var två medverkande bleckblåsare och båda dessa har gått musikhögskola. Samma gäller "utbildning vs genrebredd" där väldigt få kryssat i fler genrer än 5. På det sista diagrammet ser man en tydlig ökning av högre utbildade deltagare som är födda runt 1980.

Bilaga 2, inhyrning av musiker / syn på teknisk utrustning

Låtskrivare verkar inte ha något större intresse av att använda sig av andra musiker samtidigt som de som sysslar med "allt" är de som oftast använder sig av andra musiker. De som valt "Saknas" som huvudinstrument hyr aldrig in externa musiker.

De som valt att skriva om målen med sitt producentskap (vilket var ganska få) har gett helt blandade bud med allt från att dom vill kunna jobba med det på heltid till att det är en ren hobby med enda intentionen att ha lite kul hemma. Dock finns en liten sammanhängande tråd som leder till att de som hållit på väldigt länge och faktiskt går plus på sin verksamhet skriver att musiken är otroligt viktig för dom på andra plan än det ekonomiska.

Diskussion

Det kom in strax över 100 svar och det var faktiskt mer än jag räknat med. En del av mina fördomar, som t ex att i stort sett alla gick back på sitt producentskap, har jag fått omvärdera och det har varit både skoj och lärorikt att göra denna undersökningen. Ärligt talat var jag inte helt på det klara med vad mitt syfte var med undersökningen och hade jag tänkt igenom vissa saker lite mer noggrant innan jag tillverkade enkäten skulle vissa förändringar gjorts. Istället för att bygga poängberäkningssystem hade det nog varit bättre att ställa frågor på andra sätt så deltagarna själva kunde sätta poäng (då tänker jag på andra delen). Den fria textrutan verkade inte vara speciellt populär att skriva i så jag borde nog ställt ett antal frågor som rör musikaliska, konstnärliga och ekonomiska mål får att få en bättre bild av detta.